

VERSEK A MAI ITÁLIÁBÓL

Irta: MÁRIA BÉLA

HEGYI SZIMFÓNIA (Olasz falu 1935-ben)

1.

Ó falu, békés hegyi falu!
Csermelyeid, patakjaid,
fenyveseid, fáid, szikláid
közé menekült az elfáradt, megvert
költő: fogadd kedvesen,
robotban elizzadt homlokát
hűtsd le friss szellőiddel,
altasd el békétadó,
szigorú, magányos éjeiden,
hogy felejtse a kinti világ
hajszáit, bűneit...

2.

Ó falu, szegény hegyi falu!
Hiába jött megpihenni
csönded ölére a költő:
felejtteni itt nem lehet!
Akinek a szenvedések
nyitották tágra szemeit,
hogy csukhatná be azokat
ennyi nyomorúságra?
Csermelyek és hegyi patakok
hazug színfalai mögött
nézz be a sáragyagból
készült ablaktalan,
butortalan, vigasztalan
viskók belsejébe: ó,
el sem hímnék: emberek
élnek itt, elsatnyult,
félíg-vak, golyvás, hülye
emberi barmok. Testükön
lukas szakdarabok, rongyok.
Hajnaltól alkonyatig
túrják a földet s így jutnak
darab kemény, kukoricából
készült fekete kenyérhez,
mit este viskójuk előtt
ülve fogyasztanak el.
Vasárnap este beülnek
a kocsmába, hol egy pohár
rossz vörösbor és harmónikaszó
mellett próbálják felejtetni
életük örömtelenségét.
Felejtteni, ó felejtteni
lehet-e néked is:
költő, ki pihenni

jöttél a hegyek közé,
patakok és csermelyek
nűvös ölére, lehet-e,
szabad-e felejtteni,
mondd?!

3.

Ó falu, nyomorult hegyi falu!
Ha elhagynak, alig pár
kilométerrel feljebb nagyszerű
fürdőhely tűnik elő.
Hirtelen egy más bolygóra
csöppentél. Hol van már innen
a nyomorúság falúja?
Arnyas parkok, kerti székek,
lugasok, frakkos pincérek
várják a selyemruhás,
szmokingos népséget,
kiknek egyetlen gondjuk
értékes egészségük s hogy hányszor
ülük naponta ruhát váltani.
Milyen más, milyen idegen
világ ez; nem a te néped,
költő: pár kilométerrel
odább a sötét ódúkból
élnek a nyomorúság
s a tudatlanság súlyos
terheivel vállukon: ők,
világtalan testvéreid: ők
jutnak eszedbe a fény
és pompa közepette is, mondd:
pihenni lehet-e,
felejtteni szabad-e?

Ó falu, megbecstelenített hegyi
falu!
Harmatos mezőid, gyenge pázsitjaid
hallgatag fáid mit látnak?
Vasba öltött olaszok
százai és ezrei
vágatnak földjeiden
keresztül és nem szólhattok!
Gyárakból és műhelyekből,
iskolákból és a munkanélküliség
unott semmittevéséből
kiragadott fiatal fiúk

menetelnek itt kényszerű,
erőltetett énekkel ajkukon,
nehéz borjúkat cipelve
gyenge vállukon. Készül,
ó készül az új emberáldozás!
Robogó vad gyakorlatokon
hőszörülők élesre fegyvereiket.
Kiért? Miért? Bizonyosan

nem önmagukért. Sem a vályogból
készült viskók lakóiért!
Némák a poros falusi utak,
hallgatnak a fák; csak ők:
Mars menetelő fiai énekelnek,
talán csak, hogy ne hallják
a bensőjükből feltörő
tiltakozás szavát.

5.

Ó falu, várakozó hegyi falka!
csermelyeid, patakjaid,
fenyveseid, fád, szikláid
közé mikor ér el az igazság?
Mikor önti el már
a világosság kúnyhóidat?
Sápadt gyermekeid arcára
mikor ül piros egészség?
Addig, ó addig, költő,
ne akarj elbújni, hisz hiába
menekülsz a fenyvesek
közé és fűvek pázsitjára:
ma tüzet okád
a békés mező is...

(Pianche di Vinadio (Cuneo), 1935. augusztus).

NÉPI HÁBORÚ... „A feketeingesek a kitűzött cél felé menetelnek, ellenállva minden akadálynak, a Duce parancsa szerint: ez az afrikai hadjárat, melyben királyi hercegek, a Duce fiai és veje is résztvesznek, igazi népi háború.“ (Le Relazioni Internazionali.)

BARNA IZLÉS VAGY — ANTIHITLERIZMUS? Bármű legyen, a német birodalmi propaganda minisztérium betiltotta a következő cikkek gyártását és terjesztését: „Nemzeti tapéták fekete-fehér-vörös alapon festett horogkeresztes mintával, a háború és kereskedelmi zászlóval; lemosható horogkeresztes tapéták, a következő felirással: „Minden jó német reggel, este Heil Hitlerrel köszön; — horogkeresztes keménykő csempék; — toálettpapirtekercs, „Az S. A. bevonulása a Brandenburgi kapun keresztül“ című képet tartalmazó kerettel; — mosdókendők a Németország fölött felkelő nappal; — Angol-klozettek foszforeszkáló Heil Hitler felirással; — horogkeresztes fülű kávécsészék; horogkeresztes öngyújtók, ollók, nyakkendők, csillárok, tojástörők; — Hitler-képes fésűk és kezelőgombok; — Jungvolk-Edel, S. A. Mokka, S. S.-krème, B. d. M.-Vollmilch márkájú csokoládék; — puha P. O.-keksz, kemény S. A.- és puha S. S.-keksz; — torták a Führer glazur-képével, amely kívánatra a birodalmi miniszterek vagy helytartók képével cserélhető fel; — képek, melyek Hitlert mint kovácsot az üllőnél, stb. ábrázolják; — kártyák, melyeken a figurák helyett S. S. vezetők, 50 Pfennig ráfizetés ellenében a birodalmi miniszterek szerepelnek; — továbbá S. S.-lábizzadás elleni por dobozokban és tubusokban; — horogkereszt jelképes mérőszalagok, villák, kések, zsebkendők, ingek, borotvapengék, flóták; — „Barna aratás“, „Nemzeti Büszkeség“ márkájú cigaretták és „Légügyminiszter“ márkájú nehéz braziíliai.“ (Völkischer Beobachter, május 23.)